

Erbjudande om digitalisering av BAS-kontoplanen

Jag erbjuder mig att digitalisera BAS-kontoplanen. Jag kommer att utföra arbetet inom ramen för min firma. Digitaliseringen kommer att göras i formatet XBRL. Jag kommer i detta erbjudande att utveckla hur en offert till BAS-intressenternas förening kan se ut och varför jag väljer formatet XBRL.

Vad innefattar erbjudandet?

Den digitala definitionen av BAS-kontoplanen innefattar följande:

1. Ett taxonomischema i XBRL (eXtensible Business Markup Language).
2. En label linkbase (länkbaser) för svenska namn i presentationer.
3. En verbose (ordrik) label linkbase, som anger var ett företag kan lägga sina egna konton, t.ex. *Underkonto 1031 under Huvudkonto 103 Patent*.
4. En presentation linkbase, som anger presentationshierarkin (t.ex. typstorlek) för kontoklasser, kontogrupper, huvudkonton resp. underkonton.
5. En reference linkbase med pekare till rätt avsnitt eller sida i Bokföringsboken.
6. En tabell med XBRL-namn och debet/kredit-definition för respektive kontonummer för att förenkla för affärssystemen att konvertera sina system till XBRL. Tabellen kan vara i XML (eXtensible Markup Language) eller Excel.
7. Ett kort utbildningstillfälle (ca 1 timme) för BAS-föreningen i XBRL.

Till detta kan fogas en label linkbase med begreppens namn på engelska.

Det ingår inte en definition linkbase för uppdelning av begrepp i dimensioner, dvs uppdelning av data i t.ex. kundreskontra eller på anställda etc.

Punkten 3 är till för att företagen ska kunna skapa egna konton med nummer som ligger under rätt huvudkonto, så att de automatiskt kommer in på rätt ställe i en summerad rapport.

Arbetet med att ta fram taxonomin beräknas ta 3-4 arbetsmånader. I det ingår löpande kontakt med beställaren. Beställaren ska kontrollera att debet/kredit blir rätt angivet för varje underkonto. (Obligatorisk definition för finansiell information i XBRL.) Beställaren ska även ange aktuella sid- eller avsnittshänvisningar i Bokföringsboken för respektive konto för en reference linkbase. Detta för att programmen utifrån t.ex. val av ett konto ska kunna öppna rätt sida/avsnitt. Tidsuppskattningen kan ändras om beställningen innehåller ytterligare krav.

Min bakgrund

Jag är först och främst medlem i BAS-intressenternas Förening. Jag är även medlem i XBRL-föreningen, liksom i Företagarna, som finns representerade i BAS-föreningen via Näringslivets Regelnämnd.

Jag var först i världen att certifieras av XBRL International 2012 och har hållit ett flertal utbildningar i XBRL liksom även i den generella metadatatstandarden XML med XML Schema.

Varför XBRL?

För att digitalisera krävs en schemastandard. Schemastandarden består i att definiera vilka begrepp (metadata) som ska definieras digitalt och hur definitionen av begreppen ska se ut. Definitionen sker i standarden XML Schema, en "dotterstandard" till XML. Någon schemastandard för digital definiering i ett annat format än XML finns inte. Metadataformatet JSON (JavaScript Object Notation), som används mycket mer frekvent än XML inne i applikationer, saknar en schemastandard. För finansiell information har XBRL International 2003 definierat ett specialschemat, XBRL. Schemat var utöver finansiell information även tillämpligt på lagerinformation. Det har också visat sig vara tillämpligt på klimat- och hållbarhetsinformation. XBRL-scheman kallas ofta taxonomier; en uppräkningslista av begrepp med framför allt tillhörande sorter (valuta, kg, m³, antal, andel m.m.).

Klimat- och hållbarhet

EU-parlamentet har beslutat om en klimatpolitik, som främst grundar sig på utsläppsrätter, som värderas i pengar. Utsläppsrätterna kommer att nationellt minska år för år för att hamna på noll 2038. Priset på klimatutsläppsrätterna, som regleras på en central europeisk marknad, kommer successivt att öka för varje år. För att kunna uppskatta klimatutsläppen krävs ganska snabbt en dokumentation från företagen (de som står för den största andelen av utsläppen). Den börjar med de börsnoterade företagen (ca 1600 i Sverige ca 50 000 i EU). Redan för detta verksamhetsår (2024) ska dessa företag 2025 i årsredovisningen rapportera om sina klimatutsläpp. En klimattaxonomi är utlovad under 2024. Rapporteringen kommer att ske i förvaltningsberättelsen. Samtliga börsföretags årsredovisningar kommer att samlas på ett enda ställe, ESAP (European single Access Point), detta för att finansiärer lätt ska hitta rätt med sina investeringar. Hela vårt välbefinnande grundar sig just på att investerare kan hitta innovatörer/entreprenörer som har utvecklat nya produkter, som förenklar livet för företag och enskilda.

Men det är långt ifrån bara börsföretagen som står för innovationer. Många SME-företag har annonserat stort om sin positiva klimatprofil. Dessa kommer naturligtvis att visa sina klimatprofiler i årsredovisningen och som underlag ta fram klimatdata i sin interna hantering. Allt detta kommer liksom för börsföretagen att definieras i XBRL. Allt blir mätbart och jämförbart.

På hållbarhetssidan sker redan ett miljöarbete med minskning av utsläppen i majoriteten av utsläppsområdena (60 % av utsläppen). Inom några år kommer alla typer av utsläpp att omfattas. För framför allt SME-företag har Nordic Accountant Federation dokumenterat metoder för hur man tar fram en rapport för all hållbarhetsdata, NSRS (Nordic Sustainability Reporting Standard).

Även försvarsindustrin kommer att omfattas av hållbarhetsfrågorna. Här kommer materialåtgång att mätas mot förväntad nytta.

Sammantaget kommer klimat- och hållbarhetsdata att tas fram i XBRL i företagen för såväl interna som externa rapporter inom några år.

Finansiell information

I Sverige har affärssystemen som hanterar den finansiella informationen gynnats av BAS-föreningens arbete med kontoplanen. Uppslutningen bakom tillämpningen av BAS-kontoplanen ligger på över 90 %. Systemen har genom koststandardiseringen kunnat använda sina applikationer för i stort sett samtliga anslutna företag på ett enhetligt sätt. Internt inom företagen fungerar den enhetliga konteringen utmärkt för att skapa lämplig intern rapportering inom företaget. Varje affärssystem har dock sitt eget sätt att representera data inom applikationen, men kontona är alltid definierade som en siffra, ett kontonummer.

SIE2, SIE4 och SRU har varit utmärkta format för den externa rapporteringen. SIE2 skapar saldorapporter (kontovisa summeringar av vad som gäller under en given period för ett visst konto). Om kontona definieras digitalt i XBRL (via en taxonomi), kan likadana saldorapporter göras i XBRL. Skillnaden mellan rapporterna är att kontonumret ersätts av ett textbegrepp, kontonummer 1050 ersätts t.ex. av begreppet *Varumarken_Underkonto1050*. Samma sak gäller för SRU. Det är en missuppfattning att det inom företagen inte går att skapa egna namn på kontona för den interna rapporteringen i XBRL. Det är fullt möjligt. Det är också enkelt att konvertera från SIE2-saldon till XBRL-saldon. SIE är ett gammalt format från tiden före webbens tillkomst och erbjuder inte samma enkla möjligheter att bearbeta data som med XBRL. I SIE går det inte heller att definiera en kontoplan digitalt.

Vad gäller SIE4, berör frågan inte själva BAS-kontoplanen utan hur data skickas mellan olika applikationer. Det kommer jag att ta upp i ett annat sammanhang.

Allt talar för att inom några år representeras såväl klimat- och hållbarhetsdata som finansiell data i affärssystemen i ett gemensamt format. Då måste transaktionerna via konteringen läsas in med hjälp av en digitalt definierad kontoplan i XBRL. Sverige har ett unikt försprång genom den stora anslutningen till BAS-kontoplanen.

Hur kan vi gå vidare?

Jag ser fram emot att ingå diskussioner om ett uppdrag och bistår gärna med ytterligare information om uppdraget. Jag har möjlighet att inleda projektet redan före sommaren.

Med vänlig hälsning

Erik Mjöberg